

Energieverhaal bewoners Muiderberg

Eerste bevindingen uit het Sprockler onderzoek opgehaald in een eerste dialoogsessie met 30 van de 221 respondenten

Interactieve rapport:

<https://visualizer.sprockler.com/nl/open/muiderberg>

Deelnemers

- De respondenten zijn vooral mannen (70%), van middelbare of hogere leeftijd (90% is ouder dan 45 jaar), hoogopgeleid, met een bovenmodaal inkomen en een koopwoning. Ze zijn afkomstig uit en verspreid over Muiderberg.
- Mensen zijn erg bereid om eigen ervaringen met anderen te delen. (meer dan 95% gaf toestemming)
- De helft van de mensen geeft aan op een of andere manier betrokken te willen zijn bij een vervolg. (ca. 50%)

Urgentie

- Mensen lijken urgentie te voelen bij dit thema, hetgeen blijkt uit 3 grafieken:
 1. De overgang naar een aardgas loze samenleving houdt veel mensen (redelijk vaak) bezig.
 2. Het gebruik van duurzame energie moet volgens de meeste deelnemers eerder op korte dan op lange termijn plaatsvinden (binnen enkele jaren)
 3. Voor de meeste mensen weegt het klimaat het zwaarst bij de overstap naar duurzame energie. Daarna volgt de betrouwbaarheid dat de woning goed verwarmd blijft worden.
 4. Er is een flinke bereidheid om zelf (verder) te isoleren.

Emoties

- Veel mensen hebben vertrouwen. Of anderen positieve gevoelens, zoals blij en hoopvol. Echter, het aantal mensen dat aangeeft negatievere emoties te voelen (zoals angst, zorg, weerstand, frustratie en tekort schieten) is tezamen bijna even groot.

Weerstand onzin?

- Wanneer je echter het verhaal achter de emoties gaat lezen, zie je meteen hoe verschillend mensen een vraag of emoticon interpreteren. Zo vinkt een vrouw van boven de 45 de emoticon weerstand/ onzin aan en begrijpen we uit haar verhaal dat ze het hebben van weerstand tegen aardgasvrij onzin vindt. Ander voorbeeld is van een man van boven de 65 die aangeeft boos/gefrustreerd te zijn. Maar in zijn toelichting gaat die frustratie niet over het warmtenet of van het aardgas af. Daar heeft hij al zijn hoop op gevestigd. Het gaat om zonnepaneelvelden die de natuur aantasten. Die zouden op de daken moeten liggen. En hij is tevens gefrustreerd dat we allemaal veel te veel energie blijven gebruiken. De consumptie moet omlaag. De meeste stippen bij negatieve emoticons laten toch een redelijk neutraal of positief verhaal zien t.a.v. de energie transitie.

Blij met aardgasvrij!

- Ook omgekeerd zien we positieve emoticons die een negatief verhaal weergeven.
Zoals iemand die aangeeft hoopvol en blij te zijn over een overgang naar een aardgasloze samenleving en in zijn toelichting laat weten dat we gewoon bij aardgas en kernenergie moeten blijven dat het anders veel te duur wordt.
- We zien ook dat een negatieve emotie als angst of zorgelijk een heel verschillende achtergrond kan hebben. De één maakt zich zorgen over de kosten die dat met zich mee gaat brengen. De ander is bang voor grote veranderingen en niet te weten waar precies aan toe te zijn, de volgende maakt zich zorgen over de ruimte in huis die een warmtewisselaar in gaat nemen gezien hun beperkte ruimte. Dat vraagt dus om het beantwoorden van andersoortige vragen bij dezelfde emotie.

En de kosten dan?

Classificaties (filters)

- Er blijken in de verschillende grafieken geen significante verschillen te zijn op de parameters 'inkomen' en 'opleidingsniveau'. Patronen in de grafieken zijn voor deze parameters zeer vergelijkbaar verdeeld.
Zo zie je bijvoorbeeld in de grafiek "bereidheid om te isoleren" dat de meeste mensen daartoe zeer bereid zijn, ongeacht hun inkomen.

- Wat betreft de parameter 'leeftijd' zie je dat mensen tussen de 45 en 65 negatiever staan tegenover een gemeentelijke of een commerciële oplossing. Zij staan vooral positief tegenover een collectieve oplossing. De groep mensen van 25 tot 45 vindt alle oplossingen wel een goed idee; collectief, commercieel of vanuit de gemeente. Voor deze jongere doelgroep geldt dat de beweging naar duurzame energie belangrijker lijkt dan de manier waarop. De 65+-ers neigen weer meer naar een collectieve oplossing als beste idee. De gemeente komt er hier het slechts van af.
Onder de 65+-ers zijn er meer mensen dan in de andere leeftijdsgroepen die de energietransitie het liefst nog meer dan 15 jaar naar voren schuiven.
- De classificatie 'gender' laat ook enigszins verschillende patronen zien:
 - Vrouwen lijken een minder goed beeld te hebben van de verschillende opties (zeker wat betreft waterstof)
 - Vrouwen lijken een collectieve oplossing nog meer een goed idee te vinden dan mannen (slechts een enkele vrouw zie je in de linkerhelft)
 - Maar toch lijken vrouwen wat meer een gedeelte van de verantwoordelijkheid bij overheid en bewoners te leggen dan mannen, met een nadruk op verantwoordelijkheid bij de overheid. Mannen geven eerder aan dat de verantwoordelijkheid bij bewoners ligt
 - Verder lijken vrouwen zich over het algemeen meer bezig te houden met de energietransitie dan mannen

Verschillende opties voor een aardgasvrij Muiderberg

Mensen hebben een zeer uiteenlopend beeld bij de diverse opties. Dat geldt eigenlijk voor alle opties

- Dit zien we o.a. aan de gelijkmatige spreiding van stippen in de verschillende grafieken 'ik heb geen beeld – ik heb een scherp beeld' m.b.t. de 4 opties
- Dit zien we ook in de toelichting op het al dan niet hebben van een scherp beeld. Hier blijkt het heel verschillend waar mensen aan denken bij het hebben van een scherp beeld. Sommigen denken dan aan techniek, voor anderen gaat dit over de kosten, of over de haalbaarheid, alleen over de impact voor hun eigen woning, of juist over het duurzame karakter van de optie.

- Als iemand aangeeft geen scherp beeld te hebben, zegt dat niet veel over het feit of mensen positief of negatief denken over een aardgasvrije samenleving en/of de betreffende oplossing. Ook iemand die een scherp beeld heeft is zeker niet per definitie positief over betreffende optie.

- De meningen ten aanzien van de verschillende oplossingen zijn op verschillende perspectieven gebaseerd:
 - deze kunnen geopolitiek van aard zijn
 - gebaseerd zijn op klimaat en milieu
 - gaan over individuele vrijheid t.o.v. monopolie posities
 - haalbaarheid en betaalbaarheid als insteek hebben
 - juist de vraag wat betekent het voor mijn comfort centraal zetten
 - etc.
- Mensen vormen hun mening eveneens op sentimenten die niet noodzakelijkerwijs gekoppeld zijn aan feitelijke kennis.

Verantwoordelijkheid

- Op de vraag bij wie de oplossing ligt, krijgt een collectieve oplossing veel positieve respons.
- Daarnaast laat de vraag over verdeling van verantwoordelijkheid zien dat deze verantwoordelijkheid vooral aan de overheid en bewoners wordt toegeschreven.
- Bij de vraag over invloed, krijgt de overheid (zowel rijk als gemeente), de belangrijkste rol toebedeeld. Dat terwijl er een vrij grote groep mensen is die een oplossing puur vanuit de gemeente een slecht idee vindt.

Bubble plots (gecombineerde bipoles)

- De combinatie van de grafieken 'Op welke termijn moet MB duurzame energie gebruiken?' en 'Wat vind je van een collectieve oplossing' laat het volgende zien: duidelijke meerderheid van de mensen bevindt zich in het kwadrant "snel en collectief".
- De combinatie van de grafieken 'Wat vind je van een collectieve oplossing' en 'Hoe snel willen wij in MB van het aardgas af?' laat zien dat de meeste mensen die snel van het aardgas willen een collectieve oplossing een goed idee vinden.
- De grafieken 'Zou je bereid zijn te isoleren?' en 'In hoeverre houdt de energie-transitie je bezig?' laten zien dat de meeste mensen die dit vaak bezighoudt, ook bereid zijn te

isoleren. Maar ook mensen die dit nauwelijks bezighoudt, willen zelf isoleren. En er is ook nog een groepje die niet wil isoleren, maar die het wel bezig houdt.

Dilemma's/spanningsvelden

- Er is een groot urgentiebesef (zie hierboven) en tegelijkertijd een wisselend beeld bij de verschillende opties en een wisselend kennisniveau: mensen willen wel, maar hebben in veel gevallen geen idee hoe precies, en wat er haalbaar en vooral betaalbaar is.

- Het rijk en de gemeente worden hoog gerangschikt bij de vraag naar invloed op de energietransitie, terwijl een gemeentelijke oplossing een piek bij 'slecht idee' laat zien.
- Grote(-re) energiebedrijven en industrie worden redelijk hoog gerangschikt op de vraag naar invloed en tegelijkertijd legt slechts een enkeling de verantwoordelijkheid bij bedrijven.

Overall

- Veel respondenten zijn positief over een aardgasvrij Muiderberg, 2/3 is zelfs al bezig met de transitie.
- Negatieve houding komt vaak door onvoldoende kennis (maar zeker niet altijd)
- De groep jonge ouders in de leeftijd van 25 – 45 jaar en ouderen van 70+, zijn ondervertegenwoordigd onder de respondenten. En vooral vrouwen laten niet veel van zich horen.
- Huurders doen nog nauwelijks mee. Deze doelgroep vraagt extra inspanning om hen te bereiken.
- De meerderheid van de respondenten is betrokken bij de energietransitie en heeft vertrouwen.
- Vrouwen maken zich over het algemeen wat meer zorgen.
- Het onderwerp houdt veel mensen bezig.
- Betrouwbaarheid en klimaat zijn de belangrijkste motivators.
- Er lijkt een gevoel van urgentie t.a.v. energietransitie in het dorp te zijn.
- Er zijn veel vragen over kosten en betaalbaarheid.
- Over de verschillende aardgasvrije oplossing is onvoldoende kennis aanwezig.
- Vooral met betrekking tot waterstof is nog behoefte aan meer informatie over de voordelen en nadelen.
- Sentiment of emotie over de energietransitie en de alternatieve energiebronnen hangt niet altijd samen met feitenkennis.
- Het lijkt of de respondenten die hun verhaal met iedereen delen positiever zijn dan diegenen die niet zichtbaar willen zijn in het interactieve rapport.
- Er is onder de meeste respondenten een grote bereidheid om te isoleren.

Welke observatie verdient volgens de bewoners die deelgenomen hebben aan deze dialoog sessie de meeste aandacht voor het vervolg gesprek met bewoners;

1. Groot kennishiaat; beperkte kennis over verschillende energiebronnen.
2. Financiële consequenties van energietransitie en de verschillende oplossingen zijn voor de meeste mensen onbekend.
3. Vertegenwoordiging verschillende doelgroepen in Muiderberg niet representatief in dit onderzoek; Jonge mensen in de leeftijd van 25-45 (vaak ouders met jonge kinderen) en huurders zijn slecht vertegenwoordigd onder de deelnemers. Ook het aantal vrouwen is niet representatief.
4. Betrouwbaarheid van een oplossing is heel belangrijk bij een overstap.

Dit zullen de punten zijn die we in ieder geval de volgende dialoog sessie met elkaar gaan bespreken en waar we met elkaar antwoorden op zullen geven.

Hieronder zijn de Post-its te zien met resultaten die we per onderdeel met elkaar uit de Sprockler enquête gehaald hebben. Dit was, zoals aangegeven, een gezamenlijke exercitie van 30 dorpsgenoten met het Sprocklerteam.

